

आ.व.२०७८/०७९ को लागि गुर्भाकोट नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम

आदरणीय सभाका सदस्यहरू

१.नेपालको संविधान २०७२मा व्यवस्था गरेको स्थानीय तहको सरकार मध्ये गुर्भाकोट नगरपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रष्टुत गर्न पाउदा हर्ष लाग्नु स्वाभाविकै हो।स्थानीय सरकार नागरिकको त्याग र संघर्षको उपज भएको कुरामा दुई मत नहोला।नागरिकको सवैभन्दा नजिकको सुख र दुःखमा सधैसाथ पाउने आशा राखेको सरकार पनि हो । स्थानीय सरकारको नीति र कार्यक्रम प्रति नागरिकको उच्च चासो रहनु स्वाभाविकै हो।त्यसैले यस नगरपालिकावाट यथार्थ र वास्तविकतालाई बुझी नीति र कार्यक्रम ल्याईएको यस सम्मानीत सभालाई जानकारी गराउन चाहन्छु । प्रजातन्त्र,लोकतन्त्र र गणतन्त्र प्राप्तीका लागि निरन्तर संघर्ष गर्ने क्रममा जीवनको उत्सर्ग गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात सहिद, प्रति हार्दिक श्रद्धानजली प्रकट गर्न चाहन्छु । साथै उक्त संघर्ष तथा आन्दोलनमा स्वाभिमानपूर्वक सहभागी भै घाइते हुनु भएका,वेपत्ता एवं अपाङ्गता भएका ब्यक्तिमा हार्दिकताका साथ उच्च सम्मान प्रकट गर्न चाहन्छु ।

२.गत वर्ष देखी विश्वभर महामारीका रूपमा फैलिएको कोरना भाईरस(Covid 19) यस वर्ष पनि सो महामारीको नयां भेरीयन्टकासाथ पुन फैलिदा नागरिकको जीवन यापन कष्टकर हुनुको साथै थुप्रै नागरिकले अकालमा ज्यान गुमाउनु परेको छ। चालु आ.व.को वन्दावन्दी अवस्थाममा समेत विकास निर्माण नरोक्ने नेपाल सरकारको नीति अनुरूप विकास निर्माणमा कष्टकर अवस्था हुदाहुदै पनि महत्वपूर्ण पुजिगत खर्चमा प्रगति हासिल गर्न सकिएको छ।विश्वभर फैलिएको कोरोना भाईरसका कारण यस वर्ष समेत महामारी नियन्त्रणका लागि मितन्ययि हुने गरी खर्च गरिएको छ।आगामी आ.व.मा समेत उक्त महामारीको असर बाँकी नै रहने देखिएकाले त्यसलाई नियन्त्रण गर्ने तर्फ बजेटको व्यवस्था गर्ने नीति लिईने छ । जनताले हरेक क्षेत्रमा विकास गर्नु पर्ने पुँजिलाई कोभिड नियन्त्रणमा ल्याउदा विकास निर्माण कार्यमा केहि कमि भएको यहाँहरूलाई समेत जगजाहेर छ।

३. कोभिड १९ लागेका विरामीहरूको निगरानीका लागि स्वास्थ्य चौकी प्रमुखलाई फोकल पर्सन तोक्री वडाका विभिन्न वस्तिमा भएका विरामीको अवस्था बुझन र विरामीले प्रयोग गर्ने स्वास्थ्य सामाग्री माक्स,सेनीटाइजर,पल्सअक्सिमिटर लगायतका सामाग्री निःशुल्क रूपमा उपलब्ध गराउने व्यवस्था फोकल पर्सन माफर्त गर्ने व्यवस्था गरीएको छ ।साथै नगरपालिका भित्रका कोभिड विरामीलाई अस्पतालसम्म लिने ल्याउने व्यवस्था यस नगरपालिका तथा मेहेलकुना अस्पतालको समन्वयमा निःशुल्क गर्ने व्यवस्था मिलाईएको छ ।यसको असर आगामी आ.व.मा समेत रहेमा यो व्यवस्था कायामै राख्ने नीति लिईएको छ ।

४. नगरको मुहार फेर्ने योजनाको रूपमा रहेको योजनाका सम्वन्धमा “ठूला पूर्वाधार विकासको आधार” भन्ने नारालाई सार्थक तुल्याउन सघीय सरकार र कर्णाली प्रदेश सरकारको साभेदारीमा एवं यस नगरको बजेट समेतवाट सडक निर्माण लगायतका कार्य अगाडी वढाउने नीति कायामै राखीएको छ ।

५. “सम्बद्ध नगर, सुखी नगरवासी” भन्ने यस नगरको आकांक्षालाई आत्मसात गर्दै योजना निर्माणका लागि बजेट विनियोजन गर्दा लागत अनुमान, पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन, विस्तृत अध्ययन प्रतिवेदन भएका योजनामा बजेट विनियोजन गर्ने नीतिलाई उच्च प्राथमिकता राख्ने नीतिलाई कायामै राखीएको छ ।
६. वडाको विकास नगरलाई विकास भन्ने नारालाई सार्थक तल्याउन वडामा ठूला योजना विना वडावासीले विकासको ठोस आधार महसुस गर्न नसक्ने भएकाले प्रत्येक वडामा वडा गौरवका आयोजना संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको र यस नगरपालिकाको साभेदारीमा समेत संचालन गर्ने नीति लिईने छ । यसवाट वडाको विकासमा महत्वपूर्ण कोसेढुंगा सावित हुने विश्वास लिईएको छ ।
७. यस नगरपालिकाको भु वनौट विभिन्न किसिमको भएकाले खोला नाला, नदीमा नागरिकलाई आवत जावतमा असहज स्थितिवाट सहज बनाउन संभाव्यताका आधारमा संघिय सरकारको अनुदान सहयोगमा भोलु-पुल, ट्स वृज निर्माण गरिने छ । साथै सडक निर्माण भएका स्थानमा संभाव्य र कम लागतमा वन्ने कल्भर्ट यस नगरपालिकावाट निर्माण गर्ने नीति लिईने छ । यसवाट साना योजनावाट नगरवासीले अधिकतम फाईदा लिन सक्नेछन् भन्ने विश्वास लिईएको छ ।
८. कोभिड १९ गत वर्षदेखि विश्व महामारीका रूपमा फैलिएका कारण देश लामो समय बन्दाबन्दीको अवस्थामा रहदा वित्तीय क्षेत्र तहस नहस भएको अवस्था सबैमा जगजाहेर नै छ । एका तर्फ अपेक्षित रूपमा राजश्व (आन्तरिक आय) उठाउन सकिएको छैन भने अर्को तर्फ सम्पूर्ण रूपमा पुजिगत खर्च गर्न सकिएको छैन । पुजिगत खर्च विना नगरवासीको मुहार उज्यालो बनाउन सकिदैन भन्ने तथ्यलाई समेत मध्य नजर गरी चालु आ.व.मा कोभिडको महामारी फैलनु अगाडी नै पुजिगत खर्च वढाउने विकास निर्माणका कार्य समयमा सम्पन्न भै सकेका र केहि सम्पन्न भै भुत्तानीको पर्खाईमा रहेकाले आगामी आ.व.को बजेट खर्च गर्ने प्रक्रियामा समेत समयमा योजना सम्पन्न गर्ने व्यवस्थालाई विशेष जोड दिईने छ ।

सभाका सदस्य ज्यूहरू

९. “स्वास्थ्य र हराभरा शहर गुर्भाकोटको रहर” भन्ने संकल्पलाई साकार पार्न सार्वजनीक कार्यालय, विध्यालय हाता र सडक छेउ, बांभो जग्गामा कृषिजन्य फलफूल अन्य कार्य गर्न नीजि क्षेत्रलाई समेत उत्प्रेरित गर्ने गरी कार्यक्रम ल्याईने छ ।
१०. सबै वडामा नगरपालिका र स्थानीय समुदायको साभेदारीमा वाल उद्यान निर्माण गरी वालवालिकाको रमाउने वातावरण मिलाउने कार्यको थालनी गरिएकाले यसलाई कायामै राख्ने नीति लिईएको छ ।

११. स्थानीय वडा गाउँवस्तिमा नागरिकलाई विपत्ति पर्दा सबैभन्दा पहिला नागरिको भरोसाको केन्द्र स्थानीय सरकार नै भएकाले जिम्मेवारी बोधमा अग्रपंतिमा रहेर कार्य गर्नु जिम्मेवारी पनि हो । दैविप्रकोप,विपत्त, जस्ता आपत बाजा बजाएर आउने होईन । सम्पूर्ण रूपमा रोक्न सकिने पनि हुदैन ।विपद आई लागेमा यसबाट बचाउन विपद पूर्व तयारी र प्रतिकार्य योजना नबनेकाले आगामी आ.व.मा तयार गर्न उच्च प्राथमिकता दिईने छ । वातावरणको विनाससंगसगै जलवायू परिवर्तन हुदै गईरहेको परिपेक्षमा अति वृष्टि,अनावृष्टि भै सुख्खा खडेरी,वाढी,पहिरो आउने,चटयाड पर्ने गरेकाले यस्तो विपत्तिबाट उद्धार,खोजपडताल र पिडितलाई जीवन यापन गराउन मनसुन पूर्व तयारी प्रतिकार्य योजना समेत आगामी आ.व.मा तयारी गर्ने नीति अवलम्बन गरिएको छ ।
१२. नगरपालिका भित्र हुने दैवि प्रकोप न्यनीकरण गर्न सकिन्छ,रोक्न सकिने होईन भन्ने सत्यतालाई मध्यनजर गरी दैविप्रकोपबाट भएको क्षेतिबाट उद्धार,खोज,राहत उपलब्ध गराउन वा पूर्वाधारमा भएको क्षेतीमा थप क्षेति हुन नदिन विपद ब्यबस्थापन कोषलाई यथासम्भव मजवुत बनाउने ब्यवस्था मिलाईने,दैवि विपत्तिका अवस्थामा चाहिने अति आवश्यक सामाग्रीको मौज्दात राख्ने ब्यवस्था निरन्तरता दिईने नीति रहनेछ ।
१३. नगरपालिका भित्र सामाजिक सुरक्षा तथा ब्यक्तिगत घटना दर्ता प्रणाली सुदृढीकरण गरी अनलाईन सेवाबाट घटना दर्ता र सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन गरी रेकर्ड भरपर्दो र विश्वासनीय बनाउने कार्य नेपाल सरकारको रणनीतिक कार्यक्रम संचालन भै रहेकाले आगामी आ.व.मा यस नगरपालिकाको समेत साभेदारी रहने गरी उक्त कार्य विश्वासनीय बनाईने नीति लिईएको छ ।
१४. मानव जातिको बौद्धिक पुँजिको रूपमा रहेको शिक्षालाई सर्वसुलभ एवं गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाउन सामुदायिक विद्यालयको भौतिक सुधार,विद्यार्थि संख्याका आधारमा पढाई अनुदान दिने ब्यावस्थालाई निरन्तरता दिईएको छ ।
१५. विद्यालयमा भवन,वास सहितको सौचालय,खानेपानी,घेरावार लगायतका आधारभुत पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिईनेछ । पूर्वाधार निर्माण गर्दा अपा-मैत्री, वालवालिकामैत्री एवं भुकम्प प्रतिरोधि संरचना संघीय सरकार,कर्णाली प्रदेश सरकार र यस नगरपालिकाको साभेदारीमा वा एकल अनुदानमा निर्माण गरी वालवालिकालाई प्रतिकुल मौसममा समेत सुरक्षित रहने ब्यावस्था मिलाईने छ । विपदको वेला वालवालिकालाई सुरक्षित रहन र हावाहुरी वा अन्य कारणले क्षेतिग्रस्त संरचना निर्माणमा कमि हुन नदिन ब्यवस्था मिलाईने छ ।
१६. विद्यालय शिक्षाको अभिन्न अंगको रूपमा प्रारम्भिक बालविकास शिक्षालाई सबै वालवालिकालाई बालविकासको अनुभव सहित बालकक्षा बालसिकाईको केन्द्र बनाउन कक्षा कोठामा बसाई सहज बनाउन पिफम,कार्पेट छापामय बनाउने, नीतिलाई निरन्तरता दिईने छ ।साथै महिनावरी हुने उमेरका

विद्यालयका छात्राहरूलाई महिनावारी हुदा कक्षा छोड्नु पर्ने बाध्यता हटाउन संघीय सरकारको अनुदानमा सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने छात्राहरूलाई सेनीटरी प्याड वितरण गरीने छ ।

१७. “स्वास्थ्यका लागि खेलकुद राष्ट्रका लागि खेलकुद” भन्ने नारालाई आत्मसात गरी खेलकुदको विकास तथा प्रवर्द्धन गर्न संघीय सरकार,कर्णाली प्रदेश सरकार र यस नगरपालिकाको साभेदारीमा खेलकुद थप संरचनाको विकास गरिने छ।नगर स्तरीय खेलकुद लगायतका क्षेत्रको खेलकुदको विकासमा जोड दिईने नीति रहने छ।
१८. “सबै बालबालिकालाई विद्यालय भर्ना गरौं, पढाईमा टिकाई राखौं”भन्ने मान्यताकासाथ सबै बालबालिकाहरूले माध्यामिक तह पुरा गर्ने सुनिश्चितता गरिनेछ।विद्यालय आउन नसक्ने विपन्न बालबालिकाहरूका लागि विशेष ब्यवस्था मिलाईने छ।प्राविधिक शिक्षामा पहुँच अभिवृद्धि गर्न विपन्न जेहेन्दार विद्यार्थिका लागि प्रोत्साहनका लागि छात्रवृत्तिको ब्यवस्था गर्ने नीति लिईने छ।
१९. सामुदायिक विद्यालयहरूको नक्सांकन गरी भुगोल र न्यूनतम विद्यार्थि संख्याका आधारमा विद्यालय समायोजन गरी विद्यालय पूर्वाधार विकास र विस्तार तथा शैक्षिक गुणस्तर कायाम गरिनेछ।यसवाट कार्यबोभका आधारमा दरवन्दी सृजना हुने हुदा पढाईमा गुण स्तर कायाम हुने विश्वास लिईएको छ।
२०. रोग लागेर उपचार गर्न भन्दा रोग लाग्न नदिने तर्फ विशेष जोड दिन नगरपालिका भित्रका नगर मातहतका स्वास्थ्य संस्थाहरूवाट संचालन हुने गरी देहायका विभिन्न कार्यक्रम तर्जुमा गरी संचालन गरीने ब्यवस्थालाई थप सुदृढीकरण गरिने छ।
क.किशोर किशोरी मैत्री स्वास्थ्य सेवा प्रदान ।
ख.जेष्ठ नागरिक तथा एकल महिलाहरूका लागि गाउँघर किल्लीक सेवा संचालन ।
ग.कोभिड १९लगायत अन्य सरुवा रोग नियन्त्रण गर्न रोगको परिक्षण,निगरानी तथा उपचार सेवा सुनिश्चितता गरिने ।
२१. देश विकासको प्रमुख सुचकको रूपमा रहेको मानव विकास सुचकांक वृद्धि हुनुमा स्वास्थ्य नागरिक र स्वास्थ्य नागरिकवाट गर्ने उत्पादकत्वको भूमिका रहने हुन्छ।अतः सबल मानव पुँजि निर्माण गर्न संचालित आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय रूपमा संचालन गर्न पहुँच नपुगेका दुर्गम एवं विकट वस्तीहरूमा घुम्ति स्वास्थ्य शिविर संचालन गरी नागरिकको घरदैलोमा सेवा प्रवाह गरिने छ ।गर्भवती आमाहरूका लागि निःशुल्क प्रयोगशाला परिक्षण गर्न प्रयोगशाला सेवा प्याकेज बनाई स्वास्थ्य चौकीहरूलाई कार्यसम्पादन अनुदान उपलब्ध गराउनेछ साथै एक पटक मेहेलकुना अस्पतालमा गर्भवती भिडियो एक्सरे निःशुल्क गराउने ब्यवस्था कायमै राखीने नीति लिईने छ।
२२. आर्थिक अभावका कारणले उपचार सेवावाट वन्चित नागरिकका लागि विपन्न नागरिक उपचार कोष तथा विपन्न नागरिक स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम संचालन गरिने छ।यसका लागि मापदण्ड,निर्देशिका तयार

गरी कार्यक्रम संचालन गरिने छ। यसबाट अति विपन्न नागरिक स्वास्थ्य सेवाबाट लाभान्वित हुने विश्वास लिईएको छ ।

२३. नगरवासीलाई दैवी विपत्ती वा अन्य महामारीबाट बचाउन स्वास्थ्य क्षेत्रको भौतिक पूर्वाधार, जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि गर्न अति आवश्यक रहेकाले संस्थागत संरचना तयार गरी विपदका बेला परिचालन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईने छ ।

२४. “स्वास्थ्यमा पूर्वाधार, जनताको स्वस्थताको आधार” भन्ने अवधारणालाई आत्मसात गरी घर नजिकैको स्वास्थ्य चौकीबाट रोग निदानमा सहयोग पुग्ने उद्देश्यले प्रयोगशाला सेवा संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०७८ तर्जुमा गरी लागु गरिएको अवस्थामा आवश्यक पर्ने भौतिक सामग्रीमा अभाव हुन नदिन नगरपालिकाबाट समेत व्यवस्था मिलाईने नीति लिईएको छ ।

२५. गर्भवती महिलाले स्वास्थ्य संस्थामा सुरक्षित बच्चा जन्माउन नेपाल सरकारको अनुदानमा यातायात, पोषण, न्यानो भोटो कार्यक्रम संचालन हुँदै आउदा समेत संस्थागत रूपमा सुत्केरी गराउने संख्या अपेक्षित रूपमा वृद्धि गर्न नसकीएकाले घरमा बच्चा जन्माउदा आमा र नवजात शिशुको स्वास्थ्यमा जोखिम हुने भएकाले संस्थागत रूपमा सुरक्षित सुत्केरी हुने महिला र सुत्केरी गराउन उत्प्रेरित गराउने स्वयंसेविकालाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिईने छ ।

२६. कुपोषण हटाउने राष्ट्रिय रणनीतिक बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमलाई समेत प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न संघीय सरकार, कर्णाली प्रदेश सरकार र यस नगरपालिका समेतको साभेदारीमा कार्यक्रम लागू गरिने छ । यसबाट १००० दिनका आमाहरू तथा किशोरीहरूको पोषण स्थितिमा सुधार हुनेछ । यसबाट बालबालिकामा हुने ख्याउटे, पुङ्कोपना र कम तौलका हुनबाट बचाउने छ ।

सभाका सदस्य ज्यूहरू,

२७. स्वच्छ खानेपानी नागरिकको घरदैलोमा पुर्याउन संघीय सरकार र स्थानीय नागरिकको साभेदारीमा संचालन भैरहेको वडा नं. ६, ७, ८ र ९ वडाका वस्तीलाई समेट्ने गरी शुभाघाट वृहत खानेपानी योजना निर्माण कार्य करीव ७० प्रतिशत निर्माण कार्य भै लगभग एक हजार आठ सय धारा जडानको काम सम्पन्न भै सकेको छ । उक्त योजना यस वर्षमा सम्पन्न हुनु पर्नेमा विश्वभर फैलिएको कोभिड १९को महामारीका कारण आगामी वर्ष सम्पन्न भै लक्षित वडाका वस्तीमा स्वच्छ खानेपानी उपलब्ध हुने छ । वडा नं. १०, ११, १२, १३ र १४ का लागि गंगामाला वृहत खानेपानी योजना फिल्ड सर्वे स्वीकृत भै सामाजिक सर्वेको कार्य शुरू भैरहेको छ । त्यसै गरी वडा नं. २ र ४ मा संचालन हुने गरी सुख्खा क्षेत्र खानेपानी निर्माणको चरणमा रहेको साथै खानेपानी नपुगेका उच्च भेगमा वस्ति वसेका नागरिकलाई खानेपानी पुर्याउन लिफ्टबाट ब्यावस्था मिलाउन आगामी वर्ष सम्भाव्यता अध्ययन गरी सम्भाव्य देखिएका आयोजना निर्माण लागि चरणबद्ध रूपमा थालनी गरिने नीतिलाई निरन्तरता दिईएको छ । त्यसै

गरी साना खोल्सा,मुहानको संरक्षण गरी खानेपानी उपलब्ध गराउने ब्यवस्था गरिने छ। यसवाट शुद्ध खानेपानीको अभाव हट्ने विश्वास लिएको छु । सरसफाई रणनीति गुरू योजना तयार गरी खानेपानी पुगेका वस्तिमा पूर्ण सरसफाई कार्यक्रम संचालन गरीने छ।

२८. “सफा सुन्दर शहर हाम्रो रहर” भन्ने नारा सफल पार्न शहरोन्मुख यस गुर्भाकोट नगरपालिकाको शिवनगर वजार,मेहलकुना वजार,बोटेचौर वजार गैरी वजार,खरीगैरा लगायतका वजार क्षेत्रमा वजारमा वसोवासको जनघनत्व बढ्दै गएकोले फोहर ब्यवस्थापन गरी सभ्य एवं स्वाथ्य नागरिकको चाहना पुरा गर्न स्थानीय नागरिक र यस नगरपालिकाको साभेदारी रहने नीति लिईने छ ।

२९. सरसफाई मानवको पहिचान र जीवनशैली हो यसको स्रोत खानेपानी हो । खानेपानीको स्रोत भै पूर्वाधार निर्माणको ब्यवस्था भएको वस्तिमा पूर्ण सरसफाईका कार्यक्रम अगाडी बढाउन सचेतना कार्यक्रम अगाडी बढाईने छ ।

३०. नगरपालिका भित्र वसोवास गर्ने जातजातीहरूको पहिचान कला संस्कृतीलाई जोगाई राख्न र पर्यटन क्षेत्रको पूर्वाधार खडा गर्न भेषभुषा,भाषा संरक्षण सम्बर्द्धन गर्ने नीतिलाई कायामै राखीएको छ । साथै परंपरागत पेशालाई आधुनिकताको विकाससगै लोपहुन नदिन संरक्षण,संवर्द्धन गरीने नीतिलाई निरन्तरता दिईने छ ।

३१. “वाल विवाह मुक्त हाम्रो नगर,बालमैत्रीयुक्त समृद्ध गुर्भाकोट” भन्ने संकल्पलाई आत्मसात गरी वालविवाह मुक्त गर्न ५ वर्षे रणनीति तयार गरी यसै सभामा पेश गरिने छ। नगरपालिकाको क्षेत्रमा सामाजिक उत्तरदायि एवं लैंगिक मैत्री वजेट निर्माण गरी महिला, वालवालिका, दलित,पिछडा, वर्गको आय आर्जन,क्षमता विकास गर्ने जेष्ठ नागरिकको सहज जीवन यापनका लागि आवश्यक पूर्वाधार,मनोरञ्जनका सामाग्री ब्यवस्था गर्न बजेटको ब्यवस्था गरीने छ । आर्थिक,शैक्षिक र सामाजिक दृष्टिले ठूलो बाधकका रूपमा रहेको वालविवाहको अन्त्य गर्नका साथै समाजको कलंकका रूपमा रहेको जातीय छुवाछुत,वोक्सी प्रथा,दाईजो प्रथा,घरेलु हिंसा जस्ता कुरूतीलाई कानूनले वन्देज लगाई सकेकाले सोका प्रावधानवारेमा जनचेतनामुलक कार्यक्रम ब्यापकता ल्याउने नीति कायामै राखिएको छ।

३२. राज्यको निर्देशक सिद्धान्त र नगरपालिको सामाजिक उत्तरदायित्व भित्र समावेशीका आधारमा महिला,आदीवासी,जनजाती,गरीब,तथा लोपोन्मुख तथा सिमान्तकृत समूदायको उत्थान,विकास र मूलप्रवाहिकरणका लागि प्राथमिकताकासाथ योजनाबद्ध रूपमा कार्यक्रम संचालन गरी नगरपालिकावाट मापदण्ड तयार गरी लैंगिक विभेद जातीय छुवाछुतमुक्त नगरका रूपमा घोषणा कार्यक्रमलाई सामाजिक क्षेत्रको सकारात्मक र अति आवश्यक पक्ष भएकोले निरन्तरतामा जोड दिईने छ ।

सभाका सदस्य ज्यूहरू,

३३. “औद्योगिक क्षेत्रमा लगानी,समृद्धिको सुनौलो विहानी” भन्ने कर्णाली प्रदेश सरकारको आकांक्षालाई आत्मसात गर्दै चालु आ.व.मा उद्योग तथा प्रर्वद्धन शाखाबाट हुने कार्य उद्योग दर्ता,नियमन,अनुदान सहयोग ,अनुगमन लगायतका क्षेत्रका लागि आवश्यक पर्ने कार्यविधि,मापदण्ड तयार गरी लागु गरि सकिएको छ। नगरपालिकामा उद्योग,ब्यवशाय दर्ताको कार्य उत्साह जनक भएकाले नागरिकलाई उद्योग दर्ता गर्न सहज भएकोछ। त्यसै गरी महिलाका नाममा उद्योग,ब्यवशाय दर्ता हुन आएमा पचास प्रतिशत कर छुट दिने नीति चालु आ.व.मा लिईएकाले महिलाका नाममा उद्योग,ब्यवशाय दर्ता हुने क्रम बढेकाले आगामी आ.व.मा समेत मौजुदा यस नीतिलाई निरन्तरता दिएको छ।यसवाट महिला सम्पतिको मालिक भै महिला हिंसा कम गर्नमा ठुलो सहयोग हुने र नगर औद्योगिक नगर उन्मुख हुने अपेक्षा गरिएको छ ।
३४. “नगरमा उद्योग,रोजगारमा उपयोग” भन्ने संकल्पलाई सार्थक तुल्याउन नगरपालिकामा ठूला उद्योग स्थापना संभावनाको उचित वातावरणको खोजी गर्दै तत्काल साना उद्योग संचालन गर्न चाहने उद्यमीलाई उच्च प्राथमिकताकासाथ प्रोत्साहन गरीने छ ।महिला उद्यमीले मात्र संचालन गर्ने गरी स्थापना भएमा सिप विकास र पुंजीका लागि आवश्यक सहयोग र कर छुटको नीति आगामी आ.व.२०७८।०७८समेत कायाम राखिने छ । यसवाट महिला उद्यमीको विकास भै आय आर्जनमा आत्म निर्भर हुने अवस्थाको श्रृजना हुनेछ,भन्ने विश्वास लिएको छु ।
३५. यस नगरपालिकामा वसोवास गर्ने नागरिकलाई उद्यम गर्न सिप विकास गरी आय आर्जन गराउने कार्यका लागि उप प्रमुख उद्यमशिल कार्यक्रमवाट विभिन्न वडामा ढांका कपडा बुनाई,फाइवर सिरक,तकीय निर्माण,पलम्वर तालिम,महिलालाई अटो रिक्सा चालक तालिम लगायतका कार्यक्रम संचालन गरी तालिम र प्रविधि (सामान) उपलब्ध गराईएकोछ। तालीमवाट दक्ष नभएसम्म उद्यम गर्न नसकीने तथ्यलाई मध्य नजर गरी नयां तालिम भन्दा स्तर उन्नती हुने खालको तालिम दिने नीति लिईने छ। तालिम लिई प्रविधिको अभावमा ब्यवशायी नसक्ने ब्यक्तिका लागि प्रविधि उपलब्ध गराउने नीति लिईनेछ। सिप र प्रविधि प्राप्त दक्ष ब्यक्तिवाट संचालन हुने उद्यमले रोजगारी सिर्जना गर्नेछ,भन्ने विश्वास लिएको छ।
३६. कोभिड १८का कारण वैदेशिक क्षेत्रवाट रोजगारी गुमाई फर्केका र आन्तरिक वजारवाट रोजगारी गुमाएका युवा जनशक्तिलाई सवै भन्दा वढी रोजगारी प्रदान गर्ने क्षेत्र कृषि क्षेत्र भएकाले जीवनयापनको आधार तयार गर्न र आय आर्जन गरी आत्म निर्भर बनाउन कृषि र पशु सेवा तर्फ निम्न उपाय अवलम्वन गरिने छ ।

क. कृषिमा उत्पादनमा वृद्धी एवं क्षेत्रको पहिचान गर्न स्थानीय किसान समुह,सहकारी र ब्यक्तिको साभेदारीमा तरकारी र खाध्यान्न पकेट क्षेत्र संचालन गरीने छ।पकेट क्षेत्र संचालन गर्दा कृषकलाई प्रोत्साहन गर्न लागत अनुमानको ५० प्रतिशत नगरपालिका एवं कर्णाली प्रदेश सरकारको समन्वयमा साभेदारी हुने नीति लिइनेछ। यसवाट उत्पादनमा वृद्धि भै किसान लाभान्वित हुने विश्वास लिईएको छ।

ख. कृषक तथा कृषक समुह,सहकारीको लागतमा साभेदारी गरी कृषकको मनोवल उच्च बनाई उत्पादन वृद्धि गर्न उन्नत विउ,सिचाई लगायतमा लागत साभेदारीको नगरपालिकावाट अनुदानको ब्यवस्था गर्ने,नीति अवलम्बन गर्ने ।

ग. “प्रविधिको उपयोग कृषिमा सहयोग” भन्ने अठोटलाई सार्थक तुल्याउन किसानको ब्यक्तिगत वा सामुहिक लगानीमा लागत सहभागिता जनाउन कृषि यान्त्रिकरण प्रविधि उपयोगमा ल्याउन अनुदान दिने नीति अवलम्बन गर्ने।कृषि उत्पादनमा लागत घटेमा किसानको वजारमा प्रतिष्पर्दा बढ्ने भै कृषि क्षेत्रमा आकर्षण बढ्ने भै कृषकले प्रतिष्पर्दा गर्न सक्ने विश्वास लिएको छ।

घ. कृषकले परंपरागत खेति प्रविधिवाट यथोचित लाभ लिन नसकी कृषि पेशामा लागेका कृषकको जीवन स्तर सुधार गर्न कृषि पेशावाट पलायन हुन नदिन आधुनिक प्रविधिका वारेमा सिप,ज्ञान दिन प्राविधिक सेवा र तालिमको प्रवन्ध गर्ने नीति अंगिकार गरिने छ।

च. नगरपालिकाको भु-वनोट उपलब्ध डाले एवं मौसमी घांसे क्षेत्रको अध्ययन गर्दा कृषकको जीवनयापन तथा आय आर्जनको दोस्रो माध्याम पशु पालन क्षेत्र भएकाले पशुको नश्ल सुधार,उन्नत वोका खरीदमा साभेदारी,खोर सुधार,भकारो सुधार,डाले घांसको विउ,घांस काट्ने मेसिन वितरण अनुदान साभेदारीमा वढाउने नीतिलाई उच्च प्राथमिकता दिने कार्यक्रम राखीने छ।यसवाट नगरवासी मासु र दुध उत्पादन क्षेत्रमा आत्म निर्भर हुने छन ।

छ. निर्वाहमुखी कृषि,पशुपालन पेशावाट ब्यावशाथिकरण गरी रोजगारी श्रृजना गर्न र कृषकको जीवनस्तर उकास्न कृषकको माग र संभावनाका आधारमा वास्त्रा पालन,भैसी पालन,वंगुर पालन पकेट क्षेत्र संचालन गर्न कृषक,कर्णाली प्रदेश सरकार र यस नगरपालिको संयुक्त लगानीमा पकेट क्षेत्र घोषणा गरी कार्य अगाडी वढाउने नीति लिईने छ।यसवाट पशुपालक कृषकको जीवन स्तर माथि उठ्ने विश्वास गरिएको छ।

ज. नगरपालिकावासीलाई मासुजन्य वस्तुमा आत्म निर्भर बनाउन उच्च भेगका वस्तिमा स्थानीय जातका कुखुरा पालन गर्ने प्रचुर संभावना भएकाले यस कार्यक्रमलाई लागु गर्ने नीति लिईएको छ ।

ड. नगरवासी कृषकको वालीवस्तुमा बीमा गत आ.व.मा कृषि र पशु पंक्षि विमा कार्यक्रमलाई सस्तो र सहज पहुचमा किसानलाई पुरयाउने प्रयास गर्ने गरी,उत्पादित वस्तु नोक्सान भएमा विमा माफर्त जोखिम कम गर्न प्रोत्साहन गर्ने नीति लागु गरिएकोमा विमा गर्ने प्रतिनिधिको उपस्थिति पाउन कठिन महसुस भएकाले थप स्थानीय युवालाई विमा प्रतिनिधि सम्बन्धि तालिम गराई कृषकवस्तु विमा गराउने नीति कडाईका साथ लागु गर्ने ।

३०. अर्थतन्त्रको तीन खम्बे अर्थ नीति मध्य सहकारी पनि एक खम्बा भएकाले यसको विकास,नियमन तथा प्रवर्द्धन विना एकलै आर्थिक विकासमा नगरपालिकालाई सहज नहुने मान्यता रही आएकोले सहकारी संस्थाको क्षमता अभिवृद्धि,पहिचान,विकासमा प्रोत्साहित गरिने छ ।कृषि उत्पादन पशु पालनमा अनुदान प्रदान गर्न सरकारी मार्फत प्रोत्साहन गर्ने नीति लिईने छ । गरिवी निवारण कोष कार्यक्रम मार्फत गठन भै संचालनमा रहेका वचत संस्थाहरूलाई सहकारी संस्थामा परिणत गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईएको छ। गुर्भाकोट नगरपालिका सहकारी नियामावली २०७७ स्वीकृत भै कार्यन्वयनमा आएकोले सहकारीको विकास,संरक्षण,प्रवर्द्धन र नियमन गर्न सहज हुने विश्वास लिईएको छ।
३१. वर्तमान विश्वमा पर्यटन क्षेत्र आय आर्जनको महत्वपूर्ण क्षेत्र भएकाले यस नगरपालिका भित्र रहेका देउती बजै मन्दिर,खैरेनी,खटाड,गुमीचुली,मालारानी गुफा,फलाटे शहिद स्मारक,दुरविनडाडा,राम्रीकांडा दह,गुमीको सिमसार क्षेत्र,शैयाताल लगायतका क्षेत्रको विकास गरी आन्तरिक वा वाह्य पर्यटकको आगमनका लागि ब्रोसर,भिडियो डकुमेन्टी,लगायतको माध्यमबाट प्रचार प्रसार,संरक्षण, प्रवर्द्धन गरीने छ ।साथै साहसी पर्यटकको रोजाईमा पर्ने प्याराग्लाइडिङको सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ।उल्लेखित कार्यको विकास,प्रचार,प्रसारबाट स्थानीय नागरिकलाई रोजगारी श्रृजना भै आय आर्जन गर्न सक्ने छन ।
- ३२ .यस नगरपालिकाको विभिन्न वडाका विकट वस्तीमा विद्युतको पहुँच नपुगेको र विद्युत प्राधिकरणबाट विद्युत लाईन पु-याउन लामो समय लाग्ने भएकाले नागरिकलाई छिटो अध्यारोबाट मुक्त गरी उज्यालो बनाउन यस नगरपालिका र सामुदायिक विद्युतीकरण आयोजनाको साभेदारीमा विष्तृत लागत स्टीमेट तयार भै निर्माण कार्यको बोलपत्र स्वीकृत गरी निर्माण कार्य तिव्र गतिमा अगाडी बढेकाले छिट्टै अध्यारा वस्तिमा विद्युत सहज रूपमा पुग्ने छ भन्ने विश्वास लिएको छु।
४०. स्थानीय न्यायीक समितिको कामलाई वस्तुपरक बनाउन संरचनागत तथा थप भौतिक पूर्वाधार विकास गरिएकोले विवाद समाधानमा वैकल्पिक उपाय एवं मेलमिलाप सम्बन्धि विद्यमान प्रक्रियालाई थप स्पष्टताकासाथ अगाडी बढाईने छ।स्थानीय न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई छिटो छरितो बनाउन र न्यायिक समितिमा काम गर्ने जनशक्तिलाई काममा दक्षता ल्याई रेकर्ड थप ब्यवस्थित र विवाद कागज कानुनी प्रक्रिया अनुरूपको बनाउन तालिमको नीति लिईने छ ।
४१. भूमिसम्बन्धि समस्या समाधान आयोगकोवाट प्रकाशित सूचना बमोजिम यस नगरपालिका भित्र रहेका भूमिहीन दलित,भूमिहीन सुकुमवासी तथा अन्यवस्थित वसोवासीको लगत संकलन गर्ने कार्य सम्पन्न भै सकेकाले जग्गाको नाप नक्सा गर्ने कार्यको लगत लिने काम चालु आ.व.वाटै शुरू गर्ने लक्ष भएकोमा कोभिड १९ का कारण जिल्ला वन्दावन्दीमा रहेकाले उक्त कार्य आगामी आ.व.वाट शुरू गरी समस्या

समाधानका लागि नेपाल सरकारबाट गठन भएको आयोग माफत समस्या समाधानको उचित उपाय खोजीने छ । यसबाट वर्षौंदेखिको नागरिक जग्गाको मालिक वन्ने सपना पुरा हुनेछ भन्ने विश्वास लिईएको छ ।

४२. उपभोक्ताको हित संरक्षण गर्न बजार अनुगमन तिव्र बनाईनेछ । बजार व्यवस्थापन समिति गठनलाई संस्थागत गर्दै, समितिकै सहभागीतामा बजार सरसफाई, मूल्यश्रृंखला निर्धारण गरी व्यवस्थित गरिने छ ।
४३. नगरपालिकाको आन्तरिक आय वृद्धि गरी आफैमा खर्च धान्न सक्ने तर्फ उन्मुख गराउन नगरपालिकाका आयका श्रोत खोजी गरी यथा सम्भव गरेको दायरामा ल्याईने नीतिको निरन्तरता दिईएको छ ।
४४. आर्थिक अनुशासन कायम गराउने तर्फ थप जोड दिईने छ । आर्थिक कारोवारको अन्तिम लेखापरिक्षणबाट औल्याईएका गत विगत वर्षका वेरूजु यस वर्ष समपरिक्षण गराई उल्लेख्य मात्रामा घटेको छ । गत आ.व.मा भएको कारोवारको लेखापरिक्षणमा समेत वेरूजु घट्दै गएकोले वेरूजु घटाउन विधि र प्रक्रियाको अवलम्बन गर्न कडाईकासाथ लागू गर्ने नीति लिईएको छ ।
४५. नगरवासीको विश्वास आर्जन गर्न र नगरले स्वीकृत गरेका बजेट कार्यक्रम कार्यान्वयनमा विशेष सहजता ल्याईने छ । यथा समयमा बजेट कार्यान्वयन शुरू गर्ने व्यवस्था मिलाईने नीति कायम राखीएको छ ।
४६. स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४को दफा ८३ वमोजिम नगरपालिकामा रहेका विभिन्न शाखाहरूको कार्यमा दुविधा एवं कार्यमा देहोरोपना आउन नदिन शाखाको कार्यविवरण तयार गरी शाखा प्रमुखको काम कर्तव्य, अधिकार र जिम्मेवारी तोकी आश्विन मसान्ताभिन्न कर्मचारी कार्यसम्पादन संभोगता गरीने नीति लिईएको छ । जसले गर्दा कार्यलय प्रमुख लगायत शाखा प्रमुख जिम्मेवार भै विकास निर्माण र सेवाका क्षेत्र समयमा नै सम्पन्न हुने विश्वास लिईएको छ साथै नगरवासीको राय, सल्लाह र गुनासो सुनुवाईका लागि सार्वजनिक सुनुवाई तथा सामाजिक लेखा परिक्षण, अर्ध वार्षिक र वार्षिक समिक्षा जस्ता कार्यक्रम गरिने नीति लिईएको छ ।

विकास नगरपालिकाको एकलो प्रयासबाट मात्र हुने कुरा होईन । “समृद्ध नगर, सुखी नगरवासी” को संकल्प पुरा गर्न आम नगरवासीको चासो र चिन्ता आवश्यक पर्ने भएकाले सबैको सहयोगको अपेक्षा गरिएको छ । त्यसै गरी प्रष्टुत नीति र कार्यक्रमबाट नगरलाई समृद्ध बनाउने आशा गरिएकोले नीति कार्यान्वयनमा नागरिकको सदैव रचनात्मक राय, सल्लाहको अपेक्षा गरिएको छ । प्रष्टुत नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न राय, सल्लाह, सुझाव प्रदान गर्नु हुने सबैमा हार्दिक धन्यवाद दिदै आदरणीय

सभाका सदस्यज्यूहरूको कुनै राय,सल्लाह र सुझाव भएमा सो समेत समावेश गरी यस सम्मानीत सभामा प्रप्तुत नीति तथा कार्यक्रम पारित हुनेछ भन्ने विश्वास लिएकोछु ।

हस्त पुन
नगर प्रमुख